

MEGTISZTULT A VAGYONVÉDELMI SZAKMA

A magánbiztonság közérdek

Célunk, hogy tudatosítsuk a személy- és vagyonörökben, hogy ők a változó Európában, a fölerősödő terrorfenyegetés korszakában a rendvédelem fontos szereplői, akiknek a megelőzés és a segítségnyújtás a feladatuk – mondta a Demokratának Német Ferenc, a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara elnöke.

– A magánnyomozásról legtöbbünknek Raymond Chandler örökké másnapos Philip Marlowe-ja vagy a napfényes Hawaii tűzvörös Ferrarival száguldozó Thomas Magnum jut eszünkbe. Megfelel ez a kép a valóságnak?

– Egyáltalán nem, a magyar valóság sokkal szerényebb. Hazánkban nagyjából 1500-1600 embernek van magánnyomozói igazolványa, körülbelül harmaduk tevékenykedik ténylegesen a szakmában, aminek művelése rendkívül költségigényes. Ezért ritka a magánjellegű megrendelés, különösen vidéken. Inkább cégek kérnek fel magánnyomozókat például szerződéskötések előtti üzleti információk megszerzésére vagy tartozások esetén kimentett vagyonok felderítésére, akár a manapság napirenden lévő áfacsalásos ügyekben. De ne gondolja senki, hogy pisztollyal a farzsebben zárt épületekbe osonnak be. Tulajdonképpen ugyanolyan eszközeik vannak, mint egy oknyomozó újságírónak: a legálisan elérhető nyilvános adathalmazokból (cégbíróság, újságcikkek, különböző közösségi oldalak és így tovább) rakják össze a képet, leellenőrizve az információkat, amiben a tudásuk, a tapasztalatuk a legfontosabb. Sokan közülük ugyanis volt rendőrségi nyomozók, akik tudják, miből induljanak ki, hol kereszenek adatokat.

– A vagyonörökről sokkal kevésbé romantikus kép él a közvéleményben, az emberek leginkább a nyilvánosságot sokkoló eseményekről szóló sajtóhírekből szerzik információikat. Miként jellemezhető ez az ágazat?

– A rendszerváltozás előtt a rendszer adottságaiból fakadóan nem lehetett magánbiztonságról beszélni. A nagy állami vállalatoknál rendészeti szolgálat működött, a kiemelt, veszélyes üzemeknél fegyveres őrök is szolgáltak, egyébként pedig az állam látta el ezeket a feladatokat részben a rendőrség, részben a hadsereg által. Ez egy komoly struktúra volt, amelyet 1990 után felszámoltak, de az így keletkezett űrt nem töltötte ki semmi, ezért egyfelől civil önszerveződés indult meg például a

T. Szántó György

polgárőrség keretein belül, másfelől a privatizált magánvagyonok körül megjelentek az őrző-védő szolgálatok, amelyek azonban teljesen szabályozatlanul működtek. A szórakoztatóiparban felbukkantak a kétes hírű, időnként alvilági kötődésű portázók, köztük idegen ajkú fegyveres bűnözők, akik különböző cégeket alapítottak. Az 1990-es években ezek a csoportok afféle bandaháborúkat folytattak, kézigránátokat hajigáltak és lövöldöztek egymásra, vagyis abban az időszakban minden volt, csak rend és biztonság nem. Sajnos emiatt a biztonsági öröket sokan a törvényen kívüli verőemberekkel azonosították, ami súlyos károkat okozott a tisztességes vagyonvédelmi cégeknek. A társadalomban már csak ezért is egyre határozottabban jelent meg a rend iránti igény, és ez lassan rákényszerítette az államot is arra, hogy foglalkozzon ezzel.

– Kik milyen képzettséggel, mely jogszabályok alapján dolgozhatnak biztonsági őrként?

– A középfokú szakmai alapképzés a minimum. Ez egy OKJ-s képzést jelent, ugyanakkor szakmailag releváns végzett-

ség, például rendészeti szakközépiskolai vagy rendőrtiszti, katonai főiskolai bizonyítvány birtokában nem kell külön tanfolyamot végezni. Fontos, hogy az őrnek a rendőrség által igazoltan feddhetetlennek kell lennie, ami egy fokkal szigorúbb, mint az erkölcsi bizonyítvány.

– Ehhez képest egyes sporteseményeken előfordul, hogy korábban akár életellenes bűncselekmények miatt jogerős szabadságvesztésre ítélt személyek is részt vesznek rendezvénybiztosításban...

– Ilyen személyek hivatalosan nem vezethetnek biztonsági őr tevékenységet, legalábbis hosszú évek után mentesülnek csak az előéletük terhe alól. A vagyonvédelmi cégeknek naprakész listát kell vezetni alkalmazottaikról, a változásokat jelenteni kell. Persze ha valakit hivatalosan nem őrként, hanem más jellegű státusban foglalkoztat egy megrendelő, azzal jelenleg meg lehet kerülni a jogszabályt. Ez egy bezárandó kiskapu. A biztonsági szolgáltatások területét eleinte kormányrendeletek szabályozták, majd az 1998. évi IV. törvény megpróbálta a külföldi bűnözői köröket ki-

szorítani. Ez rendelkezett többek között a kamara létrehozásáról, kikötötte a kötelező kamarai tagságot, valamint a vagyonvédelmi tevékenység feltételül szabta az ügynevezett profilkényszert, vagyis előírta, hogy a szakmában tevékenykedő vállalkozások kizárólag vagyonvédelemmel foglalkozhatnak. A 2005. évi CXXXIII. törvény lazított ezen a szabályozáson, másféle tevékenységeket, például takarítást is enge-

NÉMET FERENC

1962-ben született Tiszafüreden

1980 óta kick-bokszol,

1986-tól 1989-ig a magyar

kick-boksz-válogatott tagja volt,

1988-ban Trogirban Európa-bajnoki bronzérmert szerzett.

2005 óta öt danos kick-bokszoló.

1985-től 1990-ig ökölvívó is volt.

1994-ben rekreációs és sportszervezési menedzseri végzettséget szerzett a Testnevelési Egyetemen.

2000-ben a Semmelweis Egyetem Sporttudományi Karán kick-box szakdedzőként végzett.

2001 óta nemzetközi kick bokszt bírói minősítése is van.

2007 óta a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara elnöke.

2010 óta légi közlekedési védelmi tiszt végzettséggel rendelkezik

volt a West Balkán nevű szórakozóhelyen négy évvel ezelőtt történt tragédia, amikor három fiatal lány halt meg a hozzá nem értés és a felelőtlenség miatt. Azóta megváltoztak a tömegrendezvények szervezésének szabályai, amiben a kamarának is része volt. Időnként konkrét témaköröket illetően szakmai javaslatokkal élünk a jogalkotó felé, és örömmel mondhatom, hogy fogadókészséget és együttműködést tapasztalunk. Így volt ez a 2012. évi CXX. törvény esetében is, ami sok más mellett a magánbiztonsági szektor, ezen belül személy- és vagyoni szakma színvonalának és presztízsének javításáról is rendelkezett. A jogszabály végrehajtásáról szóló belügyminiszteri rendelet kötelező továbbképzést írt elő a szakmában dolgozóknak, amit az Alaptörvény megszületése, a Büntető törvénykönyv és a Polgári törvénykönyv jelentős változásai is indokoltak. Az örök ugyanis jogalkalmazók, akiknek nagyon pontosan kell ismerniük a törvényt.

– Sikerült mára teljesen kiszorítani a bűnözői köröket a vagyonvédelmi szakmából?

– Igen. Részben a már említett jogszabályi változások nyomán, másrészt a szervezett bűnözés struktúrája is megváltozott, ma már inkább a fehérgalléros, elektronikus alapú cselekmények a jellemzők, nem a brutális verőemberek erődemonstrációja.

– Milyen ma az ágazatban dolgozók általános szakmai színvonala?

– A nagy többség kifogástalanul, magas szinten végzi a munkáját. Naponta több millió kapcsolat jön létre a polgárokkal, és csak elenyésző számú panasz érkezik hozzánk. Törekszünk a legjobb megoldásokra, az előírt képzést és vizsgáztatást a kamara szervezte meg, és ezt a nagy többség felkészülten és eredményesen teljesítette. Ezen túl ötévente kell kötelező továbbképzésen részt venni, mivel egyre gyorsuló ütemben jelennek meg új bűnelkövetői minták, veszélyeztetett területek. Célunk, hogy tudatosítsuk az örökben, hogy ők a változó Európában, a fölerősödő terrorfenyegetés korszakában a rendvédelem fontos szereplői, akiknek a megelőzés és a segítségnyújtás a feladatuk. Ebben jelentős szakmai támogatást nyújt a kamarában dolgozó számos leszerelt, egykori rendőr, katona, katasztrófavédelmi munkatárs, akik pótolhatatlan tapasztalatokkal rendelkeznek. Az elnökségi üléseken tulajdonképpen egy komoly tábournoki kar szokott részt venni, akik tudják, mi a különbség a közigazgatási és a civil jogosítványok között.

– A korábban felhalmozott kapcsolati tőkéjükre is építhet a kamara?

– A személyes kapcsolatok mindenképp egyszerűbbé teszik a szakma és a közigazgatás közti együttműködést, amire az államnak is egyre nagyobb igénye van. A biztonság, benne a magánbiztonság közérdek. A biztonsági örök elismerésének tekintjük, hogy a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék is működik. Persze a szakma is folyamatosan halad a korrallal, ma már nagyon komoly technikai kutatások és fejlesztések segítenek minket. Ezelőtt húsz évvel egy örök papírok lyukasztatásával kellett igazolnia, hogy megfelelő időben körbejárta a gyártelepet. Ma már több hónapra visszamenőleg ellenőrizhető a mozgása a telefonjába épített GPS segítségével. Ez őt is és a megrendelőt is védi. Emellett rohamléptékben fejlődik az informatikai technológia, amit a kibebűnözés terjedése messzemenően indokol. A kamara követi az eseményeket, létrejöttek a különböző szakmai tagozatok: biztonságtechnika, magánnyomozás, élőerő – ezen belül külön területet jelent a rendezvénybiztosítás, az objektumok védelme vagy épp egy áruházban teljesített szolgálat. Folyamatosan dolgozunk a színvonal emelésén, miközben természetesen az örök érdekeit is képviseljük. Nagy sikernek tartjuk a nettó 1929 forintos minimális rezsióradíj bevezetését, ami ugyan egyelőre csak a piac 40 százalékát kitevő közbeszerzéses megrendeléseket érinti, de így is jelentős előrelépésről van szó, hiszen olyan lefelé tartó gyilkos árverseny alakult ki, amelynek nyomán a kötelező minimálbér és járulékal kitermelésére sem elegendő árértékért is szerződtek egyes cégek, ami már a szerződéskötés pillanatában a feketegazdaságot erősítette.

– Hányan dolgoznak a vagyonvédelmi szakmában?

– Nagyjából százezer embernek ad megélhetést az ágazat, ez 3000-4000 cég, többségük magyar. Sajnos nincs naprakész nyilvántartásunk arról, hogy pontosan hányan és kik dolgoznak a vagyonvédelemben, mivel két éve megszűnt a kötelező kamarai tagság. Pedig fontos lenne tudni, kik milyen képzettséggel rendelkeznek, kik rendelkeznek fegyverrel. Bármilyen panasz esetén csak az információk birtokában lehet hatékonyan intézkedni. Egy hiteles lista azért is hasznos lenne, hogy tudjuk, bármilyen országos krízis esetén hány cégre, hány emberre számíthat az állam a rendvédelem terén. A közeljövőben ezért is szeretnénk egy új vagyonvédelmi törvény koncepciójával előállni, amiben bizonyos dolgokat újraszabályoztatnánk.

Ágoston Balázs

délyezve, megjelent viszont a szakosodás, illetve annak rögzítése, hogy a rendvédelmi szervezetek tagjai nem dolgozhatnak magánbiztonsági vállalkozásnál.

– Ennek a kitételnek lehetett köze ahhoz, hogy az egykori válogatott ferencvárosi focistát, Simon Tibort 2002-ben halálra verő kidobók egyike szabadnapos készenléti rendőr volt?

– Lehetséges, bár az illető feketén dolgozott az érintett szórakozóhelyen, a 2005-ös jogszabály pedig a legális foglalkoztatást is megtiltotta, megszüntetve ezzel az összeférhetetlenséget, hiszen egy munkaidején kívül biztonsági őrként dolgozó rendőr elleni esetleges panaszt a rendőrségnek kellett kivizsgálnia, ami nem feltétlenül garantálta a teljes elfogulatlanságot. Ez tehát előrelépés volt, és azóta is folyamatosan alakul a szabályozás. Sajnos ezt időnként véres események lendítik előre. Ilyen